

Mint a legfinomabb hangszerjáték

Száznál is több gyerek köszönheti egészségét Dévény Annának

Kuslits Szonja, 2015. augusztus 25., kedd 12:24, frissítve: kedd 20:19

Nem vágyik sem meggazdagodásra, sem hírnévre, és közel hatvan éve erőn felül dolgozik a betegekért. Több száz gyerek köszönheti neki, hogy most egészséges. Dévény Anna a Magyar Nemzetnek beszélt módszeréről, amely alkalmas arra, hogy sikerrel gyógyítsa a rendellenesen fejlődött, mozgásukban korlátozott gyermekeket. Módszere a felnőtteknél is kiválóan működik – külön „szívügye” a csecsemők mellett a baleseti sérültek kezelése –, de tízszer annyi dévényes szakgyógytornászra lenne szükség, mint ahányan vannak ahhoz, hogy minden területre jusson belőlük.

– A mozgásrehabilitációban több kezelési módot alkalmaznak. Miben különbözik minden mástól a Dévény-módszer?

– Mindenben. Legfőképpen abban, hogy nem várjuk el a páciensről – legyen az csecsemő, gyerek vagy felnőtt –, hogy olyat csináljon, amire nem képes, hanem képessé igyekszünk tenni. Nagyon nehéz helyzetben vagyok, mert szembe kell mennem mindennel – a magam húszévnnyi korábbi munkájával is –, amiről a gyógyító mozgás szól itthon és mindenütt a világban.

– Elmagyarázná, miért?

– Azért, mert senki nem a probléma okát, hanem a következményt próbálja megszüntetni. Végtelenül leegyszerűsítve mondok egy példát. Stroke. Lebénulnak a végtagok. Oka az agyi mozgatóközpont károsodása. Ilyenkor vagy sikerül az agyi mozgatóközpontot helyrehozni, és akkor mozognak majd a végtagok, vagy nem sikerül, és akkor bénák maradnak. Ilyen esetben mondhatom, hogy „tessék csinálni”. Nem azért nem csinálja a páciens, mert nem akarja, hanem mert nem tudja. Nem képes rá. Ha nem teszem képessé, a lehetetlent várom el. Mégis a „tessék csinálni” az általános gyakorlat. Vagy nézzük a csecsemőket! Gyakran előforduló probléma, hogy az izomtónus csökkenése miatt a baba nem képes emelni a fejét. Ennek az agyi tónusszabályozó központ működési zavara az oka. Mi lenne a feladat? Ezt a zavart megszüntetni.

Ehelyett mi ennek a hivatalosan elfogadott terápiája? Feküdjön a gyerek egész nap szigorúan hason. Aki ezt kitalálta, úgy gondolja, ha a csecsemő nem lát semmit, majd erőlködik, és majd akkor fel fogja emelni a fejét. De ha nem képes rá? A lehetetlenre kényszerítés kínzás, nem gyógyítás. És sajnos a gyógytorna napi gyakorlatában ez az elfogadott. Itthon és az egész világon mozgásterápia címszó alatt kényszerítés folyik képessé tevés helyett. Az egész mozgásrehabilitáció a tehetetlenség béklyójában vergődik. Nem kétséges, hogy minden módszer segíteni szeretne, de valódi megoldás még nemigen született.

– Ez nagyon súlyos mondat.

– Bizony az. Én is egészen megrémülök tőle, mert úgy tűnhet, mintha harcias amazonként ki akarnám ásni a szakmai csatabárdot. Isten őrizz!

De arról nem tehetek, hogy hat évtized kemény tapasztalata ennek kimondásához vezetett. Békességet igénylő természetemmel keserves feladat a szembemenés. De hát mit tegyek, ha nem tudok egyetérteni azzal, amit magam is húsz évig csináltam?

– És mit ajánl helyette?

– Azt, amit én is ajándékként kaptam. No persze nem ingyen adták. Megint kínban vagyok, nehogy öndicséretnek tűnjék, amit mondok, de jelen pillanatban a módszerem manuális technikája a képessé tevés leghatékonyabb módja. Lehet, hogy holnap lesz egy jobb, de ma nincs.

– Mit csinál a manuális technika?

– Két dolgot. Helyreállítja az izomzat természetes állapotát, és direkt ingereket küld az agyba.

– Hogyan kell ezt elképzelni a gyakorlatban?

– Mint a legfinomabb hangszerjátékot. Nagyon óvatos, finom erőhatással, speciális fogásokkal a zsugorodott, letapadt izmokat föllazítjuk, kóros helyzetüket normalizáljuk. Ezzel egyidejűleg az izmokban és inakban lévő idegvégződéseket – receptorokat – közvetlenül ingereljük, természetesen a bőrön keresztül. Az idegvégződéseknek ezzel a közvetlen – direkt – ingerlésével a hibák okát szüntetjük meg, a mozgást végrehajtó izomzat normalizálásával pedig a hibák következményeit. Két dolgot kell hangsúlyoznom. Az egyik, hogy ennek a „kézi munkának” semmi köze a masszázshoz. Mind technikájában, mind céljában teljesen eltér tőle. A másik, hogy ezt a gyógyító kezelést nem lehet kiváltani semmilyen aktív mozgással – tornával, úszással, egyensúlyfejlesztéssel stb. –, mert másra való a kezelés, és másra a „torna”.

– Mire való az egyik, és mire a másik?

– A kezelés a gyógyítás, ami beindítja a működést, és nem akárhogy, hanem jól, helyesen. A „torna” a helyesen működőt erősíti, finomítja. De amíg nem működik valami, vagyis nem képes valaki mozogni, nincs mit tornáztatni, nincs mit erősíteni.

– Kik kezelhetők Dévény Anna technikájával?

– Elvileg bárki, mert az izomzat – a sérülés eredetétől függetlenül – mindig érintett, és a helyreállíthatóságának jelenleg ez a kezelés a leghatékonyabb eszköze. A direkt idegrendszeri stimuláció pedig a szülési sérülések és a csecsemő- és kisgyerekkori mozgásfejlődési zavarok gyógyítási kulcsa. Gyógyításon, gyógyuláson mi normál állapotot értünk, nem azt, hogy a sérültet valahogy foglalkoztatjuk. De teljes gyógyulást a szülési sérüléseknél csak a minél korábbi kezelésekkal tudunk elérni, és akkor is az esetek nyolcvan százalékában. Ez azt jelenti, hogy az eddigi száz sérültből nyolcvan egészségesen élhet.

– A nagyon kicsi babáknál hogyan veszik észre, hogy baj van?

– Ez jó kérdés, mert bizony a korai diagnosztika nagyon „ingoványos talaj”. Amikor a kis csecsemőnek még csak reflexei vannak, és akkor kellene megmondani, hogyan fejlődik majd, és milyen lesz a mozgása, ha nagy lesz... Ilyen nincs. A tapasztalataink alapján van egy „sajátos szemüvegünk”, amellyel többek között a bőrön mutatkozó izomelváltozásokat, tartási és mozgási aszimmetriákat, izomtónus-eltéréseket nézünk. A felelősségünk óriási. Ugyanis a rizikójelek a növekedéssel együtt válnak tünetekké, de mire tünet lesz a jelből, már nem lehet olyan hatékonyan segíteni. Itt nem azokra az esetekre gondolok, ahol ránézésre is látszik, hogy baj van. A rejtőzködő jelekre utalok, amelyeket ha

nem elég korán vesznek figyelembe, később már nem lehet korrigálni, amikor már gondokat okoznak.

– A szülők észrevehetik a korai jeleket?

– Néha igen, néha nem. Ezt három példával tudom szemléltetni. Az anya észrevételeire mindig oda kell figyelni, mert ő van a legtöbbet a csecsemőjével. Mert kinek lenne fontosabb a gyerek, mint öneki? Sokszor előfordul, hogy azt mondják az anyára, az „anyuka hisztis”, az „anyuka túl aggódó”. Ezek a kijelentések elfogadhatatlanok. Kezelünk például egy kétéves kisfiút. Az anya kezdettől fogva mondta, hogy a gyerek az egyik oldali végtagjait nem úgy mozgatja, mint a másik oldaliakat. Leintették. Kilenc hónaposan került hozzánk féloldali bénulással. Sokat javult a mi kezelésünktől, de teljesen helyrehozni nem lehet – mint ahogy lehetett volna, ha rögtön kezelhetjük. Az anya hiába mondta, nem figyeltek rá. Sajnos ennek a negatív következménye egy életre szól. Ugyanakkor vannak szülők, akik hárítanak.

Mondok egy példát. Harminckettedik hétre született egy ikerpár. Mindkét babánál találtunk rizikójeleket, a koraszülöttség önmagában is rizikótényező. Adtunk nekik időpontot kezelésre, nem jöttek. Létezik még az a téveszme is, hogy minél többféle kezelést kap egyidejűleg a csecsemő, annál jobb. Ez sem a csecsemő, sem a mi szempontunkból nem igaz. Még világra sem jött szegény, már mindenki fejleszti; hurcolják fűtől fáig, vízbe nyomják, levegőbe dobálják, fejfelé lógatják, rázzák, fateknőben pörgetik, és még sorolhatnám. Ha nincs gond vele, féléves koráig nem fejleszteni kell, hanem békén hagyni. Ha azonban vannak rizikójelek vagy rizikótényezők, akkor minél hamarabb – lehetőleg már az inkubátorban – meg kell kapnia a direkt stimulációt. Ehhez a kezeléshez pedig nem szabad keverni semmit. A mi speciális technikánkkal kiváltott ingerület nem tud beépülni a csecsemő idegrendszerébe, ha idegen hatásokkal megzavarják. Mi csak úgy vállalunk kezelést, ha egyidejűleg nem kap mást. Ritkán, de előfordul, hogy a szülő titokban mégis „keveri” más kezeléssel a miénket, amit azonnal észreveszünk. A szülő szabadon dönt, de ha minket választ, nincs vegyítés. Ehhez a szakmai tapasztalataink alapján ragaszkodunk.

– Eddig a Dévény-módszer gyógyító részéről beszéltünk. Essen néhány szó a fejlesztés területéről, a speciális testképző gimnasztikáról is.

– Ez Berczik Sára (mozdulatművész, koreográfus, zene- és táncpedagógus, művészitorna-mesteredző, 1906–1999 – a szerk.) nagyszerű testképzési elveinek és a magam elgondolásainak az ötvöződése. Nem mozgásstílus vagy műfaj, hanem a testből kihozható maximum technikája. Ennek a vezérmotívuma Berczik Sárának az az alapelve, hogy „nincs kétféle út, egy a tehetségesnek, egy az átlagnak. Az út egyféle, az eredmény az, ami a képességek szerint változó”. Ezt transzponáltam én a sérülésekre, és ez vezetett el az operaházhoz is, ahol az általam annyira tisztelt és szeretett művészek is igénylik ezt a fajta testkidolgozást, immár húsz éve. Operaházi „pályafutásomat” a balettegyüttesnél kezdtem, néhány éve az énekesek is bejárnak az óráimra. Nagy megtiszteltetés számomra a művészek bizalma, és nagy öröm, ha egy kicsit is hasznukra lehetek.

– Hogyan lehetséges az, hogy ugyanaz a módszer alkalmas egy mozgássérült gyermek és egy balerina izommunkájának tökéletesítésére?

– Természetesen nem arról van szó, hogy a sérültből primabalerinát csinálunk, de a táncosban is benne maradhatnak lehetőségek, ha nem azzal közelítenek a testhez, amivel a legtöbbet ki lehet hozni.

– Úgy tudom, a balett nemcsak szakmai, hanem személyes vonatkozásban is közel áll a szívéhez.

– Így van. Volf Katalin prímabalerina, Seregi mester csodás Júliája térd sérülése révén lett a fogadott „lyányom”. Négy térdműtét után, műszalaggal és négy titánkapoccsal a térdében táncolt 18 évig háromfelvonásos főszerepeket és lett Kossuth-díjas, érdemes művész. Hogy mit csinált végig egyetlen panaszszó nélkül, azt igazán csak én tudom. Igazi hőstett volt, ahogy hang nélkül győzte le fájdalmát, félelmeit, a színpadi lét minden gyönyörűsége gyötrelmét, s nyújtott felejthetetlen élményeket közönségének. Legszebb ajándékaim egyike, ha ebben egy picit is a segítségére lehettem.

– Az állandó konfliktusok mindenkit megviselnek. Mi segítette abban, hogy ennyi időn át kitartson az újért, a „másért” való küzdelmében?

– Ezen én is elgondolkodom néha. Talán az igazam biztos tudata. Bár lábnyomok nélküli úton indultam el, valahogy mindig éreztem, hogy az irány helyes, csak ki kell bírni. Zarándokút. Camino. Nehéz. De itt a nagy jutalom is, hogy segíteni tudok. És ez a legfontosabb.

– Nemrég döntés született arról, hogy magasabb OEP-finanszírozást kapnak. Elégedett?

– Nagyon nagy szó, hogy önálló kódot kaptunk. Minket már rég befogadott az OEP, de eddig csak a költségeink töredékét finanszírozta, ezentúl a felét állja majd. Nagyon örülünk, de azért nem dőlhetünk hátra; a költségek másik felét nekünk kell előteremteni. Egy jó nagy lottónyereménynek nagyon tudnék örülni. Az biztos, hogy utolsó fillérig a rászorulókat javát szolgálná.

– Hogyan érinti, hogy tanítványai közül néhányan ügyes üzletasszonyokká váltak?

– Borzalmasan. Felháborít, hogy hat évtized becsületes munka után ilyen hangokat hallok, hogy „nagyon jó a Dévény-kezelés, csak nem lehet megfizetni”. Persze nehéz manapság megélni, és a magánygyógytornászt is sok költség terheli, de aki visszaél mások kiszolgáltatottságával, annak nem tudok megbocsátani. Ami még ennél is jobban felháborít, az az előírt 60 perces kezelési idő 30 percre csökkentése. Ez egyedül a kórházi körülmények között megengedett. Nem azért, mert egyetértek vele, hanem a kényszerhelyzet miatt. Az önálló arc-száj kezelés az egyetlen, ami az előírás szerint is csak 30 perc.

– Mi a legfőbb mondanivalója ennyi évtizednyi munka után?

– Az, hogy senki ne feledje, a végső elszámolásnál csak a tisztesség számít.

hirdetés